

Tilsyn og Kontrol fra Indvægsmusteriets Side. Der er imidlertid en Bestemmelse, som jeg ikke kan Andet end udtale mig imod, fordi jeg mener, at den kan have til Følge, at flere Spare- og Laanekasser komme til at høre op efter maaste en kort Tids Hensygnen. Det er Bestemmelsen i § 2 c., hvorefter Renten af Interessenternes Tilgodehavende ikke maa overstige 1 Dre daglig af hvert Hundrede Kroner. Det er muligt, at denne Bestemmelse kan være adskillige Sparekassebestyrelser temmelig ligegyldig, og den vil maaste neppe have nogen videre Betænkning for de mindre Sparekasser, for Sognesparekasserne; men hvad jeg har for Die, idet jeg udtaler mig imod denne Bestemmelse, er saadanne Spare- og Laanekasser, der virke paa samme Sted som en eller flere Banker. Naar under vanskelige Pengeforhold, i pengeknappe Tider Banken frit kan forhøje Renten af Indlaanene, af Indskuddene, og et saadant Vaand, som det foreslaaede, derimod er lagt paa Sparekassen, hvad bliver saa Følgen deraf? Ikke blot, at i alt Fald de større Indskud holde sig tilbage fra Sparekassen og søge til Banken, men ogsaa, at der til samme Tid, som Indskuddene standses eller formindskes, sker betydelige Opsigelser af Interessenternes Tilgodehavende. Det er jo ganske naturligt, at Mange helst ville have deres Penge derhen, hvor de have Udsigt til den største Rente. For da at opfylde sine Forpligtelser er en saadan Spare- og Laanekasse henvisst til enten at laane paa sine Værdipapirer, eller ogsaa at afhænde dem, og Dette som Hint vil altid være forbundet med Tab. Den tredje Udsigt, at opgive Laan, som ere anbragte i faste Eiendomme, skaffer ikke hurtig Penge tilveie, og den vil man da ogsaa i vanskelige Tider nødig gribe til, fordi mangen en Skyldner kan have ondt ved at reise de til Laanets Indfrielse nødvendige Midler, og lykkes det ham, bliver det ham i alt Fald for dyrt. Det er naturligt, og det er ganske vist ogsaa berettiget, at en Bank søger at drage Penge til sig; men det forekommer mig ikke mindre naturligt og berettiget, at en Spare- og Laanekassebestyrelse, for at forebygge altfor betydelige Opsigelser i en vanskelig Tid, forhøjer Renten af Indlaanene over et vist Beløb og med Forbehold af en bestemt Opsigelsesfrist. Jeg hender ogsaa en Sparekasse, der virker saa at sige Dør om Dør med to Banker. I vanskelige Pengetider forhøiede Bankerne, som rimeligt var, Renten af Indlaanene, og Følgen deraf viste sig diebliskelig i Sparekassen, idet Indskuddene formindskedes betydeligt, tilbøieligt holdt op, og idet der til samme Tid skete betydelige Opsigelser af Interessenternes Tilgodehavende. Bestyrelsen valgte da den af Bankerne anviste Vej, forhøiede Renten af Indlaanene over et vist Beløb med Forbehold af en vis Opsigelsesfrist. Den har staaet sig godt derved og har opfyldt alle sine Forpligtelser, og dens Status er tilfreds-

stillende; men havde der paa Spare- og Laanekassen dengang ligget et saadant Vaand, som her er foreslaaet, er jeg overbevist om, at Status i Dieblisset vilde have været meget lidet tilfredsstillende. En saadan Bestemmelse som den i § 2 c. foreslaaede kan jeg derfor ikke Andet end anse for meget betænkelig og meget farlig for saadanne Spare- og Laanekasser som dem, paa hvilke jeg har tilladt mig at henlede Opmærksomheden, og paa hvilke jeg navnlig skal tillade mig at henlede det Udvalgs Opmærksomhed, som ventelig vil blive nedsat. Det forekommer mig, at Bestyrelserne for Spare- og Laanekasser, maa have Ret til at kunne handle efter Omstændighederne og efter Konduite, og jeg ser ikke nogen Fare derved, naar det Tilsyn, som i Loven foreslaas, bliver, hvad det skal være. Hvis man derimod betager Bestyrelsen en saadan Frihed, frygter jeg for, at mange Spare- og Laanekasser dømmes til en hensygnende Tilværelse, og maaste til efter en kort Tid helt at høre op, og det er vist ikke i det Almindeliges Interesse, at vel funderede og velstaaende Spare- og Laanekassers Virkekræfter skal lammes, deres Virksomhed ophøre, og at Bankerne ene skulle vedblive at bestaa. Naar det antydedes, at naar det blev galt med en saadan Kasse, dens Status viste sig betænkelig, kunde den maaste erholde Tilladelse til at give en højere Rente, saa mener jeg, at det vil være en ringe Trøst, det vilde vistnok være for sent, naar Status først var erklæret for betænkelig. Naar jeg iøvrigt skulde bemærke Noget med Hensyn til det foreliggende Lovforslag, er det tilbøieligt allerede udtalt. Det vil navnlig gjælde Antallet af Bestyrelsesmedlemmerne, og dernæst det i § 2 d. betingede Afdrag paa Gjæld i faste Eiendomme af mindst $\frac{1}{2}$ pCt. med Tillæg af den derved besparede Rente. Hvad det første Punkt angaar, Antallet af Medlemmer i Bestyrelsen, er det jo allerede sagt fra flere Sider, at det vel neppe almindelig anerkendes, at den Bestyrelse, der bestaar af mange Medlemmer, er bedre end den, der bestaar af færre Medlemmer, at tværtimod en Bestyrelse, der bestaar af færre Medlemmer, mangen en Gang — maaste i Reglen — udretter Mere end en Bestyrelse, som har mange Medlemmer. Men dertil skal jeg tillade mig at tilføie, at det i mindre Byer, som have Spare- og Laanekasser, maaste til en og anden Tid vil være vanskeligt at finde 9 Mænd med de ønskelige Kvalifikationer, og hvad det andet Punkt angaar, Afdragene, forekommer det mig, hvad der ogsaa er sagt, at naar Udlaanet har fundet Sted efter Reglerne for Udlaan af Umyndiges Midler er der al den Sikkerhed, som behøves, og saa er der ikke nogen Nødvendighed for noget Afdrag. Skal denne Amortisation betragtes som en Forbedring af Panisikkerheden, forekommer det mig, at det satte Minimum er altfor lavt, og iøvrigt synes det mig, at Afdragene vilde besværliggjøre